PRAMEŇ

MESAČNÍK MICHALOVSKO - KOŠICKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

DECEMBER 2010

ČÍSLO 12

ROČNÍK 8

CENA 0,30 €

Požehnané prežitie sviatkov Narodenia Hospodina nášho Isusa Christa, v šťastí, zdraví, rodinnej pohode a hojnosť Božích milostí do Nového roka 2011 Vám všetkým praje Redakcia PRAMEŇ

BOH SA STAL JEDNÝM Z NÁS

V Christovi sa nám Boh zjavil do toho času skutočne nepochopiteľným a nebývalým spôsobom.

Pohanské národy, ktoré mali nespočetný počet bohov si dokázali predstaviť božstvo - veľkého Boha, nebeského Vládcu, ktorý v sebe zahŕňa všetko veľkolepé, úžasné a nádherné, čo si človek len dokáže predstaviť. No pochopiť Boha, ktorý sa nezjavil v sláve, ale v bezmoci, chudobný, zraniteľný, akoby porazený a ukrytý pred zrakom každého, kto verí v silu a veľkoleposť tohto sveta, bolo ozaj ťažké. Ale takýmto obrazom sa mohol zjaviť len skutočný, pravý Boh – Boh, ktorý sa vo svojej nekonečnej láske zatúžil stať jedným z nás.

V túto prvú noc, kedy sa Boh stal človekom, keď sa Sám Živý Boh zaodel telom, aby prebýval medzi nami, zaodel sa aj do všetkej našej ľudskej biedy a utrpenia.

Nikto neprichýlil Jeho Matku, ktorá mala každú chvíľu priviesť na svet dieťa., všetkým boli cudzí a vyhnaní bez prívetivého slova do noci. A oni šli – i vtedy, hneď v tú prvú noc, sa Christos priblížil k všetkým tým, ktorí po veky prechádzajú životom odmietnutí, nechcení a vylúčení z ľudskej spoločnosti. Takých sú v ľudskej histórii do dnes nespočetné zástupy. Ľudí, ktorí napriek tomu, že neraz žijú v spleti nádherných domov veľkomiest, nemajú kde ísť, nikto ich nečaká a nikto im neotvorí dvere. Táto strašná, mrazivá samota sa v tú svätú betlehemskú noc stala osudom aj Prečistej Devy Márie, spravodlivého Jozefa a novorodeného Božieho Syna. Už na začiatku Svojej misie lásky v tomto svete sa stal cudzím, neželaným a vyhnaným na periférium mesta, sveta, ľudského záujmu. V tej chvíli sa Spasiteľ sklonil k všetkým, ktorí do dnes medzi ľuďmi žijú osamotení, aby k Sebe pritúlil ich dušu. Ale tiež, aby nás, ktorí sa dnes skláňame pred Isusom Christom, ako svojim Hospodinom a Bohom, naučil prijať všetkých tých malých a opustených ako Jeho Samého, ktorý dnes zastal pred dverami nášho srdca, v chlade noci tohto sveta, bez toho, aby mal, kde hlavu skloniť. Aby sa aj v našom vlastnom srdci mohla znovuzrodiť tá tajomná atmosféra svätej betlehemskej noci.

Práve v takomto obraze sa zjavil pred nami Boh, pretože chcel byť jedným z nás, aby sa ani jeden človek nemusel, tak ako Adam, skrývať v hanbe pred Svojim veľkým, mocným a dokonalým Bohom, ku ktorému sa nemožno priblížiť. On nás neprišiel zahanbiť, ale stal sa jedným z nás. Uponížil sa, prijal na seba nielen materiálnu biedu, fyzické utrpenie, ale aj utrpenie duševné – On, Ktorý zo Svojej lásky a milosrdenstva prišiel pozdvihnúť padlého Adama, hneď v prvých dňoch okúsil nelásku, ľudskú zlobu a nenávisť, ktorá Ho neskôr vyzdvihla na drevo kríža.

Hospodin sa však vo Svojom príchode stal „príbuzným“ s tými, ktorých druhí odstrčili, pretože v ich očiach boli hriešnikmi. A On práve kvôli nim prišiel. Nie spravodlivých, ale práve hriešnikov prišiel pritúliť k Sebe a zachrániť ich. Prišiel preto, aby ani jeden človek, zavrhnutý svetom, ani jeden, ktorý už dokonca stratil úctu k sebe samému, nemohol, čo i len pomyslieť, že aj Boh stratil úctu k nemu, a že už nie je hoden Jeho lásky. Christos sa stal človekom, aby sme všetci bez rozdielu, vrátane tých, ktorí už dokonca sebe prestali veriť, vedeli, že Boh, napriek pádu ľudského rodu, stále verí človeku a nemá strach stať sa jedným z nás.

Svojim príchodom v Betleheme dal Boh potvrdenie, že stále nám verí a Sám sa stal strážcom našej ľudskej dôstojnosti. A preto, aby sme v to mohli uveriť, stáva sa bezmocným človekom. Iba tí, ktorí veria v silu a nič iné., iba tí, ktorí sa spoliehajú na svoju vlastnú spravodlivosť, nenájdu cestu k Nemu, kým v pokání nepochopia, že iba pokora, láska, súcit a milosrdenstvo sú Zákonom života.

Lenže v Christovi sa nám nezjavil iba Boh s Jeho láskou, vierou v nás, strážca ľudskej dôstojnosti – ale vo Svojom príchode nám ukázal aj veľkosť človečenstva. Prečo nám je neraz ťažko pochopiť veľkosť človeka a ostať sami sebou – ostať ľuďmi, keď Boh nemal problém na seba zobrať našu prirodzenosť, okrem hriechu a stať sa ČLOVEKOM?!

Hľadiac týmto spôsobom na tajomstvo Vtelenia sa Božieho Syna, uvidíme Christa, ktorý nám priniesol Božiu lásku a odpustenie., Christa, ktorý nám prišiel povedať, že Boh vo Svojej láske stále verí človeku, že môže vstať z hriechu a obrátiť sa., a takisto nám prišiel ukázať akými veľkými môžeme byť my – Veď Boh sa stal človekom, aby sa človek mohol stať bohom (blaž. Augustín).

Aká radosť a nádej sa zrazu vynára z tej temnej a chladnej betlehemskej noci, keď práve v tomto duchu privítame Christovo narodenie, ktoré pre tých, ktorí uveria už tu na zemi, otvára brány večného života a slávu v nebesiach.

Všemilostivý Hospodin Boh, ktorý prišiel na zem, aby nám zvestoval túto radosť a pozval nás do Kráľovstva Božieho, nás takisto vyzýva, aby sme neboli svedkami Kráľovstva Božej lásky len v našom kresťanskom strede, ale aby sme o tejto radostnej novine, tak ako anjeli, vtedy pred dvetisíc rokmi, zvestovali celému svetu – Radujte sa a veseľte, lebo dnes sa vám v meste Dávidovom narodil Spasiteľ (por. Lk 2, 10*). Chce nás naučiť Svojej spravodlivosti – spravodlivosti, ktorá neodsudzuje, ale v každom človeku vidí plnosť Božej krásy, ktorou ho obdaroval Boh, ktorú mi nazývame obrazom Božím. A potom, takým spôsobom, podľa Spasiteľovho príkladu, lúčmi lásky a odpustenia, dajú sa rozháňať temné mraky zloby a egoizmu, ktoré tak mocne chcú ovládnuť svet.

Christos nám Svojim príchodom ukázal lásku, ktorú starý svet nepoznal, a súčasný svet, takisto ako ten starý, sa jej tak veľmi bojí – lásku, ktorá sa dokáže ponížiť, nehľadá zisk, ktorá sa dokáže rozdať bez miery, dáva nielen to, čo má, ale dáva samého seba. Toto prinieslo Christovo narodenie a Evanjelium do tohto sveta.

Spasiteľ, Hospodin Isus Christos, hovorí, že svetlo svieti vo tme, a tma ho nemôže objať ani uhasiť (por. Jn 1, 5). Christovo svetlo svieti a bude svietiť, veď porazilo tmu, ale aby zvíťazilo aj v našich srdciach, musíme ho my sami prijať vo viere a nádeji, že to práve On, Isus Christos, Svetlo sveta, môže nám i každému jednému, dať silu začať žiť nanovo – žiť v plnosti. Veď celé bytie sa obnovilo pre nový život, keď sa Slovo stalo telom (Jn 1, 14), keď sa Boh zjednotil s človekom.

Dal by nám Hospodin Boh sily a vytrvalosti otvoriť sa a ísť za tým nezapadajúcim svetlom Christovej lásky, ktoré sa stále snaží prežiariť naše duše a srdcia, aby nás pretvorilo v nových Božích ľudí, a tiež, dostatok lásky, aby sme sa s tým svetlom dokázali deliť so všetkými, ktorých stretneme na svojej ceste.

Bohom požehnané prežitie sviatkov Christovho narodenia v duchovnej radosti a rodinnej pohode praje jerej Dušan N. Tomko

Tradície a zvyky na Kračún – Sviatky Narodenia Isusa Christa

Vyhnaním žiakov sv. Cyrila a Metoda bola u nás cyrilometodská tradícia narušená, ale nie prerušená. Slovenské hory a jaskyne sa stali dobrou skrýšou žiakov sv. Cyrila a Metoda, ktorí sa takto poukrývali po Slovensku a ostali tu aj naďalej pôsobiť. Tu odolávali prozápadnej orientácii, latinizácii a tak cyrilometodská tradícia nezanikla dodnes.

Televízia a rozhlas nám ponúkajú a pomáhajú oživovať staré tradície a zvyky našich predkov, ktoré sa dodržiavali počas kračúnskych sviatkov – sviatkov Narodenia Isusa Christa. Dnes sa mnohé zvyky a tradície oživujú, zvlášť rôzne kračúnské hry, ktoré ľudovo opisujú narodenie Isusa Christa. Ale na mnohé sa aj zabudlo. Do týchto vianočných betlehemských hier ľudia zamiešali aj veľa humoru, aby sa počas sviatkov mohli zabaviť a poradovať. Napríklad, keď gubovia – pastieri, spievali v betlehemskej hre: „Hura mi je hura, to vysoká hura, keď na ňu popatrim ovečky navracim. Bunda mi je bunda, to šolava bunda, keď z ňu raz potrešem, šicky vši vytrešem“ a iné humorné verše a pesničky pridávali, aby vyvolali úsmev na tvárach ľudí.

V minulosti bol život veľmi ťažký a ľudia potrebovali ako soľ, aby sa trochu potešili a tieto betlehemské hry im mali urobiť počas sviatkov radosť, rozveseliť ich, aby boli tieto sviatky naozaj radostnými. Dnes ľudové zvyky a múdrosti pomaly, ale isto, nabrali iný, modernejší, vedeckejší, ráz. Niekedy, keď strom nerodil, gazda – hospodár, mal na Štedrý deň do neho trikrát zaseknúť sekerou, aby rodil. To už dnes vytlačila pomológia, ktorá učí, že ak strom nerodí, treba zarezať kôru stromu. Na hospodárstve gazdiná pomyje zo Štedrého večera odložila, a keď bol statok (o ktorý sa veľmi starali a vážili si ho, lebo bol živiteľom rodiny) chorý, dali mu napiť z týchto pomyjí, ktoré časom splesniveli a dobytok vyzdravel. Dnes už vieme, že takto vlastne dostal dávku penicilínu. Dnes aj túto ľudovú múdrosť zamenila moderná medicína. Vlastne všetko, čo žilo a pohybovalo sa na hospodárstve, malo vedieť, že je Kračún - gazdiná pre všetkých napiekla bobaľky a gazda z nich na Štedrý deň porozdával celému gazdovstvu.

V kračúnských zvykoch je ukrytá ľudová tvorivosť, múdrosť, praktické skúsenosti, veľká viera a nádej našich predkov, ktorí takto preukazovali tomuto sviatku Narodenia Isusa Christa patričnú úctu. Je tu ukrytá kultúra, radosť a veselosť našich predkov, ktorou žili cez Kračún, lebo v minulosti nepoznali výdobytky dneška, ako sú televízia, rozhlas a iné. Vtedy sa ľudia jeden druhému otvárali a stretávali sa. Dnes sa uzatvárajú do seba a osamocujú sa, čo je na škodu človeka, ktorý je tvorom spoločenským a chce sa spoločne radovať so všetkými okolo seba.

Mikulášske, aj Kačúnske tradície a zvyky, nesú odkaz aj pre dnešnú dobu. Nesú odkaz lásky a pokoja, skutočný dar, ktorý sa nikde nedá kúpiť, ktorý zatieni všetky hmotné veci. To je dar, ktorý by sme mali prijať a precítiť všetci, ale takisto aj žiť v súlade s ním.

Tradícia, zvyky, to sú aj spomienky na všetky generácie, ktoré nám pripomínajú dávne časy a robia z nás lepších ľudí. Dnes, v tejto uponáhľanej dobe, nie je toľko času stretávať sa, ale tieto tradície nám to pripomínajú a my si uvedomujeme, čo dávno robili naši predkovia, ako prežívali čas života počas takých sviatkov, ako je Kračún - Narodenie Spasiteľa Isusa Christa, ako sa dokázali mať radi, lebo chceli nájsť pre seba a svojich blížnych čas. Kračún je sviatok lásky a Boh je láska. Tradície by mali zostať také, aké sú a nie je treba ich prispôsobovať dobe a spoločnosti. Kračún - Narodenie, Rožďestvo, je starý názov týchto sviatkov, slovo Kračún si vedeli Maďari podržať dodnes aj v spisovnej reči. Oni sa toto slovo naučili od nás Slovanov, ako aj iné slová zo slovanského cyrilometodského obradu.

Aj keď sa tu zamiešalo kadečo cudzie, treba povedať, že dodržiavanie tradície a zvykov je veľmi dôležité, lebo prináša uvoľnenie a odpútavanie od problémov každodenného života a spája ľudí dobrej vôle. Ak by nebola tradícia a zvyky, boli by sme chudobnejší. Kračúnska tradícia je založená na základe viery našich predkov, ale aj našej viery. Z tejto tradície majú dozrieť plody šťastia, čestného a spravodlivého života. Daj Bože, aby to, čo si budeme vinšovať počas týchto radostných sviatkov vyšlo tak, ako si to aj sami želáme a prajeme. Tak žičíme, vinšujeme a želáme všetkým ľuďom dobrej vôle na celom svete.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

Nová rezidencia pražského arcibiskupstva

V októbri 2010 sa podarilo, za pomoci Moskovského Patriarchátu, Pravoslávnej Cirkvi v českých zemiach a Slovensku, zakúpiť v Prahe novú budovu pre rezidenciu pražského arcibiskupa a metropolitu.

Rezidencia pražských arcibiskupov a metropolitov na Delostreleckej ulici v Prahe 6, spĺňala svoju úlohu ústredia Pravoslávnej Cirkvi v českých zemiach a Slovensku skoro 20 rokov. Od samého začiatku však bola iba v podnájme. Na základe pravidiel reštitúcie židovského majetku prešli vlastnícke vzťahy v 21. stor. na židovskú rodinu žijúcu v USA. Po niekoľkých rokoch sa táto rodina rozhodla dať našej Cirkvi výpoveď s výpovednou lehotou k Pasche 2011. Preto sa metropolitná rada uzniesla, že najlepším riešením bude získanie iného objektu do vlastníctva, ktorý bude spĺňať potreby rezidencie a ústredia.

Vhodný objekt pre tento účel sa podarilo nájsť na Šáreckej ulici v Prahe 6 a za pomoci Moskovského Patriarchátu ho zakúpiť. V tejto veci jednal metropolita Kryštof priamo s moskovským patriarchom Kyrilom, ktorý prisľúbil našej Cirkvi bratskú pomoc a podaroval nevyhnutné prostriedky na získanie daného objektu.

Služba matky je rovná službe svätých

Patriarcha moskovský i celej Rusi - Kyril, vo svojom príhovore k účastníkom celoruského fóra „Svätosť materstva“, zrovnal službu matky so službou kresťanských svätých.

„Keď hovoríme o úlohe matky v kontexte kresťanskej kultúry, môžeme cestu materstva porovnať s cestou svätých mučeníkov, podvižníkov a spravodlivých. Zvyčajne svätými nazývame ľudí, ktorí svoj život zasvätili službe Bohu a Cirkvi, ktorí svedčili o viere a trpeli za ňu. Ale matka, ktorá vychováva deti vo viere a vedie ich k úcte tradície predkov, takisto týmto slúži Bohu, Cirkvi a národu“, - povedal patriarcha Kyril.

„Žena, ktorá vychováva deti, musí priniesť nejednu obetu vo svojom živote. Bezsenné noci, únava, choroby, úzkosť a strach, nespočetné starosti o telesný a duchovný rozvoj dieťaťa – je ustavičným dobrovoľným zabúdaním na seba, kvôli vyššiemu ideálu živej lásky“.

Patriarcha vyjadril svoje presvedčenie, že „materstvo je sväté“, no takisto poznamenal, že v „dnešnom svete, dokonca v kresťanských krajinách, je snaha čoraz viac zdiskreditovať inštitúciu rodiny“.

„Znesvätenie obrazu ženy - matky, takisto ako muža - otca, nielen odcudzuje ľudí od Boha, narušuje Boží plán s človekom, ale takisto oslabuje silu štátu a národných kultúr“.

Hlava Ruskej Pravoslávnej Cirkvi, sa preto obrátil na všetkých s výzvou „spojiť sily na zachovanie rodinných hodnôt a posilnenie poslania materstva a otcovstva v spoločnosti“.

„Ak milujeme svoju vlasť a Cirkev, ak sa bez pokrytectva snažíme o dokonalosť a chceme napredovať k svätosti, - povedal patriarcha Kyril, - musíme sa spoločne postaviť deštruktívnym silám, náladám spoločnosti a zhubnej móde „žiť iba pre seba“.

O Svätých Anjeloch

Slovo „anjel“ znamená „posol“ alebo „zvestovateľ“. Na počiatku, keď ešte nebolo ani sveta, ani človeka, Boh stvoril svätých anjelov – bytosti beztelesné, preto aj neviditeľné, duchovné a nesmrteľné, ako naše duše, ale Boh ich obdaril ešte vyššími silami a schopnosťami ako u človeka.

Ako duchovia sú anjeli obdarení rozumom, majú určitú moc a vôľu, hoci tieto vlohy sú dokonalejšie od ľudských, predsa sú tiež obmedzené. Sväté Písmo počet anjelov neuvádza, ale zmieňuje sa o ich veľkom počte. Toto množstvo anjelov je rozdelené do troch radov. Do prvého radu patria anjeli najdokonalejší, preto sú najbližšie pri Božom tróne. Sú to trónovia, cherubíni a serafíni. Do druhého radu patria panstvá, mocnosti a sily a do tretieho radu patria anjeli, archanjeli a kniežatsvá.

Podľa učenia pravoslávnej Cirkvi činnosť anjelov spočíva v ich slúžení Bohu a slúžení ľuďom. Vždy plnia vôľu Božiu, sú bezhriešni a Božím požehnaním sa tak utvrdili v konaní dobra, že už nemôžu hrešiť. Slúženie anjelov Bohu je dvojakého druhu. Slúžia Bohu bezprostredne tým, že obklopujú Jeho trón, klaňajú sa Mu a oslavujú Ho. Zúčastňujú sa svojim slúžením rôzneho Božieho zjavenia vo svete, v prírode, milosti a v slávе. Objavujú sa pri každom dôležitom zjavení Boha svetu: pri stvorení sveta, pri pokúšaní, v utrpeniach, vzkriesení, nanebovstúpení, podobne ako sa objavia pri poslednom slávnom príchode Isusa Christa.

Veľakrát sa anjeli zjavili viditeľným spôsobom, prijímajúc na seba telesnú podobu, keď ich Boh posielal k ľuďom povedať, alebo oznámiť svoju vôľu.

Každému kresťanovi Boh dáva pri pokrstení anjela – ochrancu, ktorý neviditeľne chráni človeka počas celého jeho pozemského života od nešťastí, varuje od hriechov, ochraňuje v čase smrti, ale ani po smrti človeka neopúšťa. Anjeli sa zobrazujú na ikonách v podobe pekných mládencov, na znak ich duchovnej čistoty. Anjelské krídla na ikonách znamenajú, že rýchlo plnia vôľu Božiu. Zo Sv. Písma poznáme niektorých anjelov podľa mena – archanjeli Michal, Gabriel a Rafael.

Anjeli majú silu skrotiť silu diabla. Odrážajú od ľudí mnohé diabolské útoky zo strany diabla a jeho služobníkov. Posilňujú tých, ktorý vedú podvižnický a asketický život. Pomáhajú ľuďom v boji so zlými myšlienkami.

Medzi najvyšších a najväčších anjelov patrí Archanjel Michal, ktorý zvrhol z Neba pyšných anjelov.

Na znak uctievania anjelov Pravoslávna Cirkev zasvätila prvý deň v týždni sv. anjelom, určila im zvláštne sviatočné dni, zložila na ich počesť chválitebné piesne a dala nám modlitby k anjelom.

Sviatkovanie sviatku soboru Archanjela Michala a ostatných Nebeských beztelesných síl bol ustanovený na začiatku 4. stor. na miestnom Laodicejskom sneme. Laodicejský snem 35. pravidlom odsúdil a odvrhol heretické a nesprávne klaňanie sa anjelom, ako tvorcom a vládcom sveta.

Medzi anjelov samozrejme patrí aj satan so svojimi služobníkmi. Nie sú to však anjeli svetla, ktorí slúžia Bohu, ale sú to služobníci tmy, alebo pekla. Ich činnosť na tomto svete je presne opačná, ako činnosť Božích anjelov. Ich hlavnou úlohou je priviesť človeka a jeho dušu do zatratenia, pretože diabol nechce, aby bol človek šťastný a žil večný život v raji so svojim Stvoriteľom. Diabol závidí, to čo Boh dal človeku, večný život s ním v radosti. Pretože on o túto večnú blaženosť prišiel, snaží sa ju ukradnúť aj nám ľuďom, aby sme nemali to, čo on už mať nemôže, pretože sa natoľko utvrdil v zle, že pre neho už neexistuje možnosť pokánia a návratu k Bohu. Keďže má diabol veľký strach z pekelných múk v tmavej priepasti, do ktorej bol odsúdený žiť na večné veky v nevysloviteľných mukách, rozhodol sa tam vtiahnuť, čo najviac ľudí, aby mu takpovediac robili spoločnosť. Preto žime tak, aby sme neskončili v tejto tmavej priepasti, kde ako Christos hovorí, bude plač a škrípanie zubami.

Jerej Mgr. Ján Pilko, PhD.

O jednom osvietení...

V období Roždestvenského pôstu, kedy sa človek snaží ponoriť do hĺbky svojej duše, prehodnotiť svoj život, svoje skutky a konanie voči Bohu, kedy sa často dostáva do konfrontácie s pokušeniami, ktoré ho blížiac sa k veľkému a očakávanému sviatku Roždestva Christovho stále viac napádajú, každý, kto vedie tento duchovný boj, je hodný povzbudenia, aby v ňom vydržal až do konca.

Príkladom povzbudenia pre nás môžu byť slová prot. Nikolaja Deputatova, ktorý tento spasiteľný boj a osvietenie mysle uvádza v nasledovnom príklade:

Človek žil hýrivým životom a neustále padal stále hlbšie a hlbšie, až dokiaľ úplne nestratil vieru. Ale nikto, s kým by sa bol potom stretol, mu už nedokázal vrátiť tento drahocenný dar z Neba. Rozprávali s ním mudrci – no nevdýchli mu vieru. Trpiac a mučiac sa v neviere, utláčaný hriechmi, ako divými zvermi, utekal z mesta do mesta, od jedného človeka k inému. Nikto nedokázal naplniť pokojom jeho zmätenú dušu. Ale ktosi mu povedal: „Choď do púšte. Tam žije jeden významný pustovník. Ak už on neodpovie na tvoje pochybnosti, tak sa už potom nemáš v celom svete na koho obrátiť. Nikto ti na nich nedokáže odpovedať“. A tak odišiel hľadať pokoj do púšte. Po dlhom putovaní po neúrodnej púšti, pochybujúc, nakoniec našiel pustovníka, ku ktorému ho posielali.

- Kvôli čomu si ma navštívil? - spýtal sa ho starec.

- Upokoj ma, vysvetli mi otázku, ktorá ma najviac mučí po celý môj život. Neverím v Boha.

- A prečo? – jednoducho sa ho spýtal starec.

- Akože prečo? – odpovedá príchodiaci. Ak by On existoval, videl by, ako som sa trápil, ako som dvíhal ruky k Nebesám, ako som sa k Nemu, často v slzách počas celých dní a nocí, modlil, ako som Ho oslovoval rôznymi menami, ako som trpezlivo prežíval pre Neho všetky životné nezhody, ako som blúdil v púšti predtým, ako som ťa stretol… Odpovedal by mi…

- Prišiel si mi dokázať, že Boh neexistuje, ale hovoríš celkom opačne. Odpovedal starec. Zahĺbi sa, popremýšľaj nad svojimi slovami…

Kto dvíhal tvoje ruky k vysokým Nebesiam, keď si sa modlil?

Vari nie Boh, ktorý žije v tebe, ale je pochovaný tvojimi vlastnými rukami pod hromadou tvojich nespočetných hriechov?

Kto napĺňal tvoje ústa nežnými slovami, ktorými sa obracali k Bohu?

Vari nie On, ktorého si hľadal s takou vytrvalosťou?

Kto ťa nezadržateľne viedol z mesta do mesta, a nakoniec ťa priviedol do tejto púšte?

Vari nie On, na ktorého si zabudol?

Kto napĺňal tvoju dušu súžením a trápením spaľujúcim smädom po viere?

Vari nie On, ktorého si zanechal?

Odpoviem ti jednoducho: On trpel, On bol zarmútený, On sa trápil, On plakal, On sa mučil, On sa modlil v temnote tvojej duše. On ťa nezadržateľne viedol k Sebe, On ťa prebúdzal z tej nebezpečnej hĺbky života, do ktorej si sa ponoril. A ty mi hovoríš, že Boh ťa nevidí a nepočuje…

A vtedy osvietilo rozum príchodiacemu a hovorí: „Hospodine, odpusť mi, viac o Tebe nebudem pochybovať. Odteraz v Teba verím viac, ako vo všetko, čo ma obklopuje. Ty si bližšie ku mne ako šaty, ktoré mám na sebe, bližšie ako vzduch, ktorý ma obklopuje, bližšie ako moje samotné telo. Ty si neoddeliteľný od mojich zmyslov, mojich pocitov a želaní. Všade, kde by som šiel alebo pobýval, si stále so mnou. Nezadržateľne si ma viedol na cestu pokánia. Neustále som Ťa nosil vo svojej duši, neustále som Ťa cítil…

Taká je skúsenosť života. Neustále nás volá prekonať kľukatosť v budovaní duše, často vytrháva zo srdca modlitebné volanie: „Zabudni Hospodi na moje nekonečné priestupky a odpusť slepotu môjho srdca, daj mi slzy dojatia na očistenie škvrny mojej mysle: vypočuj Hospodi, postaraj sa, Ľudomilný, očisť, Milostivý a od mučenia vášní vo mne vládnucich osloboď moju dušu…. Ty vo mne vládni, milostivý a ľudomilný Hospodine, daj všetkému žiť a prebývať vo mne podľa Tvojej vôle. Daruj mi nevysloviteľnou Tvojou milosťou čistotu srdca, ochranu ústam, spravodlivosť skutkom, pokornú myseľ, pokoj myšlienkam, mlčanie mojim duševným silám, duchovnú radosť, pravdivú lásku, trpezlivosť, dobrotu, pokoru, pravú vieru, zdržanlivosť a naplň ma všetkými dobrými darmi Tvojho Svätého Ducha“.

Bože Náš! Naplň naše bojazlivé duše Tvojim pokojom, Tvojou radosťou, Tvojim svetlom. Naše srdce je pripravené stretnúť Teba, Hospodi! Láska k Tebe nás robí ľahostajnými k tomuto životu a smrti. Ty si Jediný, volajúci nás k Sebe, k Tvojej nekonečnej kráse a nesmrteľnosti.

preklad:MH

Nekonečne milosrdný Boh

Svätý Karp, učeník apoštola Pavla, bol raz veľmi nazlostený na jedného heretika, ktorý svojím učením zviedol jedného kresťana. O polnoci vstal na modlitbu, ale modlitba mu zo začiaku vôbec nešla. Rozmýšľal: „Nie je to zhodné s Božím myslením, aby nečestní ľudia spokojne žili na zemi a rozvracali učenie Christa?“ Potom začal v modlitbe prosiť Boha, aby zoslal oheň z neba, ktorý by zobral zo zeme heretika aj toho kresťana, ktorý sa ním nechal oklamať. Ako sa modlil, dom, v ktorom sa nachádzal, sa zrazu zatriasol a jeho strecha sa odkryla. Karp uvidel otvorené nebo a tam Ísusa Christa obkoleseného anjelmi. Keď spustil svoje oči dole, uvidel otvorenú zem a v nej hlbokú a temnú priepasť. Na kraji tejto priepasti stál heretik a oklamaný kresťan. Keď ich uvidel, začal znova prosiť Boha, aby ich zahubil. Oni stáli v úžase a strachu, vidiac, že ich nejaké postavy byli a ťahali do priepasti, na dne ktorej bol veľký a strašný had. Karp sa tomu veľmi zaradoval, ale keď uvidel, že ešte stále stoja na kraji priepasti, znova začal prosiť Boha, aby ich čím skôr zahubil. Keď znovu pozrel na nebo, uvidel, ako Christos vstal zo svojho trónu, podišiel na okraj priepasti a podal pomocnú ruku týmto dvom hynúcim hriešnikom. Vtedy anjeli zobrali týchto ľudí, začali ich utešovať a odviedli ich od priepasti. Christos povedal Karpovi: „Čože? Keď chceš, môžeš ma znovu biť. Za spásu človeka som pripravený znovu zomrieť na kríži, len aby ľudia znenávideli svoje hriechy. Naozaj si myslíš, že mi je príjemné, aby ľudia žili s diablom v priepasti, ako so Mnou a Mojimi blahými a ľudí milujúcimi anjelmi?“ Týmto videnie skončilo.

Tento príklad je veľmi poučný, pretože nám ukazuje, akú nekonečnú lásku má Boh k nám hriešnikom, aj napriek tomu, že nechceme zmeniť svoj hriešny život. Boh je nekončene trpezlivý a čaká na tú chvíľu, kedy sa človek obráti a učiní pokánie. Na druhej strane si však treba uvedomiť, že čas z nášho ľudského pohľadu je neúprosný a život každého človeka sa každou sekundou približuje k telesnej smrti.

Skutočne, nekonečná je výška neba, nepoznateľná hĺbka mora, ale ešte väčšie je milosrdenstvo Boha. Bezkonečná je láska Boha k nám hriešnikom. My nadávame na Boha a On nám podáva svoju ruku a vyťahuje nás z pekla. My ho urážame a On posiela svojich anjelov, aby nás odviedli od priepasti. My hrešíme a On je ochotný opäť pretrpieť kríž a smrť, len aby sme znenávideli svoje hriechy a učinili pokánie.

Mgr. Ján Pilko, PhD.

Chrámový sviatok v Hažíne

Tohto roku, v nedeľu 12. septembra, oslávili svoj chrámový sviatok pravoslávni veriaci na farnosti v Hažíne.

Patrónom chrámu je sviatok Narodenia Presvätej Bohorodičky. V Hažíne bol v minulosti postavený pravoslávny drevený chrám. Nevieme, v ktorom roku bol postavený, ani na ktorom mieste presne stál, či komu bol zasvätený. Ale, ako sa dozvedáme z historických záznamov, mal ikonostas a všetky bohoslužobné knihy, jednu knihu ešte spred vzniku únie. Ide o Apoštol, ľvovského vydania z r. 1639, typografie Michala Slioska., tlač dvojfarebná, sú tu ilustrácie, chýba titulný list orginál, kolofon a zadné listy. Dnes sa nachádza v Michalovciach. Takýto apoštol bol v drevenom chráme v Tročanoch (Gr. kat. kalendár 1985, s. 82). Pravdepodobne aj tento Apoštol môže pochádzať z dreveného Hažínskeho chrámu. Na ktorom mieste stál drevený chrám nevieme - bol tu starý Hažín pomenovaný Malý, nová časť - Veľký Hažín. Nová časť chrám nemala, tak je pravdepodobné, že chrám stál v starej časti Hažína. Tento chrám ešte v r. 1750, pri vizitácií biskupa mukačevského, Michala E. Olšavského, stál a bol v dobrom stave. V r. 1786 tu postavili kamenný chrám a zasvätili ho Vozneseniu Hospoda nášho Ísusa Christa. Tak zanikol pravoslávny chrám. Keďže v Uhorsku Pravoslávna Cirkev bola mimo zákon (výnimku tvorili len veriaci Srbskej Pravoslávnej Cirkvi, ktorá bola povolená, alebo skôr trpená), tak kamenný chrám v Hažíne bol už úradne gréckokatolícky. V r. 1949, keď gréckokatolícka cirkev ČSR nebola pojatá do zákona, prešla väčšia časť jej veriacich a duchovných do Pravoslávnej Cirkvi.

V r. 1950 sa táto farnosť vrátila do Pravoslávnej Cirkvi aj so svojim duchovným, Andrejom Tovtom, ktorý sa stal aj misijným predsedom na pravoslávnom biskupom úrade v Michalovciach. Bola to jedna z najkonsolidovanejších farností v r. 1950 v pravoslávnom biskupstve v Michalovciach. Isté je, že k tomu dopomohlo aj to, že v tejto obci bol len jeden chrám, v tom čase už v ňom slúžili pravoslávni. Kde bolo viac chrámov, veriaci sa často potratili a boli odlákaní do iných chrámov. Farskú budovu tu mali starú a už sa v nej nedalo bývať, tak si veriaci ešte pred r. 1968 postavili novú. R. 1968 sa časť veriacich po získavaní a agitovaní vrátili do únie - gréckokatolíckej cirkvi, časť aj s duchovným ostala v Pravoslávnej Cirkvi. Farská budova, ktorú postavili pravoslávni, zostala Pravoslávnej Cirkvi, a chrám bol zákonom, ktorý povolil a obnovil gréckokatolícku cirkev v ČSR, odobratý od pravoslávnych veriacich. Nejaký čas bolo aj tu spoločné slúženie, ale po čase to gréckokatolícka cirkev nedovolila. Pravoslávni veriaci si zakúpili starší dom aj s pozemkom. Dom si upravili a tam slúžili bohoslužby a potom si postavili na tomto pozemku svoj nový pravoslávny chrám a zasvätili ho Narodeniu Presvätej Bohorodičky, ktorý bol vysvätený v r. 2008. Postavili si chrám, hoc od štátu na stavbu chrámu nedostali žiadnu výpomoc. Vo veži majú aj jeden zvon. Na filiálnej obci štát ponúkol príspevok na postavenie chrámu, no veriaci pomoc neprijali, mysleli si, že chrám ostane im, ale chrám im zobrali a tak dnes nemajú nič. V Hažíne si pravoslávni slúžia svoje bohoslužby v novom chráme, oslavujú a zvelebujú Všemohúceho Boha vo Svätej Trojici.

Veriaci sa na tohtoročný chrámový sviatok pripravili zakúpením nových oltárnych plachiet, nového kňazského oblečenia, dlažbou pred chrámom a okolo chrámu. Zásluhu na tom má aj pani starostka obce, ktorá im v tom pomohla.

Slávnostné bohoslužby slúžili duchovní - mitr. prot. Ján Choma, ktorý kázal aj Božie slovo o Bohorodičke, našej nebeskej Matke, prot. ThDr. Štefan Horkaj a miestny duchovný, mitr. prot. Ladislav Fedor, ktorý sa poďakoval Bohu, že nám doprial pekné počasie na tento deň, všetkým dobrodincom a prítomným na chrámovom sviatku a poprial zdravia, pokoja, šťastia, aby sme sa dožili do budúceho roka a mohli sa zúčastniť zase tohto chrámového sviatku. Po myrovaní, kňazskom požehnaní a krátkom rozhovore pri chráme so známymi, sme sa rozchádzali do svojich domovov.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

Horlivý ochranca Pravoslávia

V tomto čase, 12. / 25. decembra, si pripomíname veľkého svätého Cirkvi, svätiteľa Spiridona, biskupa trimifunského čudotvorcu, v každej dobe tak blízkeho a skorého pomocníka biednych a horlivého ochrancu pravoslávnej viery. Priblížme si jeden z nespočetných skutkov jeho pomoci tým, ktorí sa s vierou k nemu utiekajú.

V r. 1719, tri roky po tureckom nájazde na Kerkiru, miestodržiteľ ostrova Korfu, admirál benátskej flotily Andreas Pissani, jeho poradca, katolícky duchovný Francesco Frangipani, spolu s niekoľkými talianskymi katolíkmi, žijúcimi na ostrove, sa rozhodli, z vďačnosti za vyhnanie Turkov, postaviť v pravoslávnom chráme svätiteľa Spiridona katolícky oltár. Admirál o svojom rozhodnutí informoval duchovenstvo chrámu a čakal ich súhlas. Samozrejme, že duchovenstvo sa postavilo proti, ale to neodradilo miestodržiteľa ostrova.

Vtedy sa duchovní, spolu s veriacim národom, obrátili o pomoc k svätiteľovi Spiridonovi, prosiac ho, aby sám ochránil chrám. V tú noc sa Spiridon vo sne zjavil admirálovi i povedal: „Prečo mi nedáš pokoj? Oltár tvojej viery nemôže byť v mojom chráme“. Sv. Spiridon sa snažil admirála odradiť od jeho zámeru, inak vinníkov zastihne trest.

Admirál, vystrašený snom, sa hneď išiel poradiť so svojim radcom, ktorý ho utvrdil v tom, že je to len démonské mámenie, aby ho odradilo od jeho dobrého úmyslu. Miestodržiteľ sa upokojil a dal pripraviť materiál k zhotoveniu oltára. Vtedy sa pravoslávni veriaci o to viac začali modliť k svojmu ochrancovi, aby nedovolil znesvätiť sväté miesto.

V noci sa znovu zjavil admirálovi v mníšskom oblečení sv. Spiridon a riekol mu: „Prosil som ťa, aby si mi dal pokoj. Keď však neustúpiš od svojho úmyslu, budeš to veľmi ľutovať, no bude už neskoro“. Admirál ráno, znova vystrašený, navštívil svojho radcu, ale ten ho vysmial, ako taký vzdelaný človek môže veriť snom.

11. novembra 1719 admirál so svojou družinou prišli do chrámu, aby urobili potrebné merania k stavbe oltára. Duchovenstvo sa ešte raz pokúsilo uprosiť admirála, ale neúspešne – katolíci boli rozhodnutí začať na druhý deň s prácou. No ich plány nemali súdený zdarný koniec.

V noci, 12. novembra 1719, sa na mori strhla ohromná búrka, začala hrôza, hromy triasli mestom. O polnoci strážca pevnosti uvidel starca v mníšskom oblečení so zapálenou fakľou. Na otázku: „Kto si? Kde ideš?“, starec pokojne odpovedal: „To som ja, Spiridon“. V tej chvíli z veže chrámu šľahol oheň a zasiahol sklad pušného prachu benátskej flotily. Veľký výbuch so zemou zrovnal sklad a okolité domy, a pod ruinami pochoval deväťsto benátskych katolíkov, ktorí sa chystali na toto, nie Bohom požehnané, dielo – vojakov, námorníkov s ich rodinami. Admirála našli zavaleného medzi dvomi stĺpmi a jeho poradcu Frangipaniho utopeného v kanalizácii za hradbami pevnosti. Zázrakom, pri tomto výbuchu nebol zranený ani jeden pravoslávny.

V tú noc, v chráme sv. Spiridona strieborný svietnik, ktorý daroval práve admirál Pissani. Pri páde sa svietnik značne poškodil, a do dnešných dní je vystavený v chráme na svedectvo o tejto nešťastnej udalosti. A ešte jedna udalosť sa stala v tomto čase v Benátkach, blesk udrel do zámku, ktorý patril práve admirálovi Pissanimu a preletel stenou. Zámku sa nestala žiadna škoda, až na to, že blesk spálil admirálov portrét.

Tak horlivý ochranca Pravoslávia, svätiteľ Spiridon, veľkým a strašným zázrakom ochránil svoj národ, mesto a svoj chrám od znesvätenia.

pripravil otec Nikodim

Katechéza o Eucharistii

Medzi podstatné znaky liturgického života Cirkvi patrí sv. tajina Eucharistie. Cirkev už od samotného počiatku svojej existencie praktizovala a aj do dnešných dní praktizuje Eucharistiu, nakoľko Christos ju ustanovil na Tajomnej večeri. Preto sa Eucharistia stáva neodmysliteľnou súčasťou kresťanského života. Liturgický poriadok je nasmerovaný k Eucharistii, lebo Eucharistia všetko v Cirkvi završuje.

O konaní Eucharistie od dávnych dôb kresťanstva nám svedčí spis Didache. O Eucharistii zanechal svedectvo sv. Ignác z Antiochie, sv. Justín mučeník, sv. Irenej Lyonský i sv. Cyprián Kartagenský. Zachovali sa nám starobylé liturgie: koptská, rímska, liturgia sv. apoštola Jakuba. Pravoslávna Cirkev dodnes vykonáva liturgiu, ktorú v štvrtom storočí zapísali sv. Bazil Veľký a sv. Ján Zlatoústy. To všetko nám svedčí o tom, že Christova Cirkev nikdy nebola bez Eucharistie. Vykonávala ju vždy. Skúsenosť tradície nás vedie k tomu, že Eucharistia má neustále dominantné postavenie v živote Cirkvi, svojim významom je kľúčová. Síce nezabezpečuje kresťanovi spasenie, ale je jednou z podmienok spásy, čo je vyjadrené slovami Písma: „Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť Jeho krv, nemáte v sebe života“ (Jn 6, 53).

Pravoslávny kresťan by mal vedieť, že Kráľovstvo Božie je obsahom kresťanského života, že táto perspektíva nie je pre nás vzdialená, nakoľko jednotu s Bohom môžeme dosiahnuť cez Christa, ktorý sa nám rozdáva v Eucharistii. Preto sa cez Eucharistiu zjednocujeme s Bohom a súčasne sa stávame účast-

níkmi Božieho Kráľovstva. Z tohto dôvodu v patristickej tradícii nachádzame konkrétne vyjadrenia, že Christova Cirkev je tam, kde sa koná Eucharistia a členom Cirkvi je ten, kto sa zúčastňuje na Eucharistii vo sv. prijímaní.

Sv. otcovia Cirkvi, ako sv. Ignác z Antiochie, sv. Bazil Veľký a iní, vyzývali kresťanov, aby častejšie pristupovali k Eucharistii. Dôvodom výzvy bolo, že Eucharistia znamená pre kresťana reálne stretnutie so zmŕtvychvstalým Christom. My sa nemôžeme tesnejšie a priamejšie stretnúť v tomto svete s Bohom, iba cez Telo a Krv Jeho Syna, Spasiteľa nášho Isusa Christa. Takýto význam má preto Eucharistia.

Christova Cirkev nemôže byť bez Eucharistie, pretože by bola bez Christa. Cirkev, ak by nevykonávala Eucharistiu, žila by sama sebou, a nie Christom.

Eucharistia je aj prejavom jednoty kresťanov. Ide o jednotu v Bohočloveku, v Christu. Christos všetko zjednocuje a súčasne aj posilňuje, preto je Eucharistia pokrmom na posilnenie našej viery a svedectva vo svete.

Kresťanstvo je silné vďaka tomu, že sa posilňuje Eucharistiou a následne je schopné misijne pôsobiť vo svete. Tu je vysvetlenie toho, prečo máme častejšie, a nie iba raz alebo dvakrát ročne, pristupovať ku sv. prijímaniu, k Eucharistii.

O tejto otázke môžeme viesť diskusie, treba však povedať, že kresťan by nemal prijímať na svoje odsúdenie, čiže nehodne.

Pravoslávna Cirkev zostala verná pôvodnej apoštolskej praxi, keď udeľuje Eucharistiu pod obojím spôsobom a vykonáva ju na kvasenom chlebe, ktorý má v sebe dynamiku, pretože kvasí a rastie a tieto procesy sú symbolom života. Náš Boh, tak ako sa nám zjavil vo svojom Synovi, je Boh živý, ktorý od dieťaťa rástol a silnel.

Čo povedať na záver? Pravoslávie bude silné vtedy, ak budeme mať pozitívny vzťah k Eucharistii. Preto by sme mali prehodnotiť svoj postoj k Eucharistii, lebo ide o prehodnotenie nášho stanoviska k samotnému Spasiteľovi, Isusovi Christovi.

Prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc.

Zaujímavá ponuka lampových a aromatických olejov za veľmi výhodné ceny

informácia na tel.: 0908 251 031

Aktuality zo života Michalovsko-košickej Pravoslávnej Eparchie

Ostatky sv. apoštolomrovného kráľa Štefana Uhorského pre košickú katedrálu

V pondelok, 29. 11. 2010, bol michalovsko - košický arcibiskup kyr Juraj prijatý rímskokatolíckym arcibiskupom Budapešti a Ostrihomu, kardinálom Petrom Erdö v jeho budapeštianskej rezidencii, kde mu primas Maďarska odovzdal čiastočku relikvií sv. apoštolomrovného kráľa Štefana, osvietiteľa Uhorska. Sväté ostatky budú z požehnania vladyku Juraja uložené spolu s ikonou apoštolomrovného kráľa v košickej katedrále Zosnutia Presvätej Bohorodičky a sv. Jána Milostivého, alexandrijského patriarchu. Chrám sa tak s Božou pomocou stane pútnickým miestom nielen pre pravoslávnych veriacich maďarskej národnosti, ale aj pre všetkých ľudí dobrej vôle.

Michalovsko - košická eparchia, ktorej druhým liturgickým jazykom je práve maďarčina, bola zriadená pred 60 rokmi pre pravoslávnych veriacich slovenskej a maďarskej národnosti. V súčasnosti má misijnú maďarskojazyčnú farnosť sv. Mojžiša Uhorského v obci Zemplín/Zemplén, spravovanú igumenom Serafimom (Fedíkom), ktorý vladyku Juraja sprevádzal pri návšteve Budapešti a 2 duchovných maďarskej národnosti. Maďarčina sa používa ako liturgický jazyk v PCO Zemplín a pravidelne aj v PCO Veľké Kapušany.

Svätý Štefan Uhorský (+1038) bol kanonizovaný Pravoslávnou Cirkvou spolu so sv. Jerotejom (Hierotheom), prvým misijným biskupom pôsobiacim medzi maďarskými kmeňmi v r. 2000.

Biskup Nektárij, dubnovský v Michalovciach

Vo štvrtok, 25. 11. 2010, prijal vladyka Juraj vo svojej rezidencii vladyku Nektarija, biskupa dubnovského, vikára rovenskej a ostrožskej eparchie (Ukrajinská pravoslávna cirkev Moskovského patriarchátu).

Obidvaja hierarchovia v doprovode michalovského farára, prot. Miroslava Janočku, navštívili katedrálny chrám, kde arcibiskup kyr Juraj oboznámil ukrajinského vladyku s históriou a súčasnosťou Pravoslávia v našom regióne a obdaroval vzácneho hosťa kópiou divotvornej klokočovskej ikony Bohorodičky. Následne vladyka Juraj usporiadal na počesť vladyku Nektária a jeho doprovodu slávnostnú večeru.

Cena primátora Michaloviec pre Michalovsko-košickú eparchiu

Michalovsko - košická pravoslávna eparchia v Michalovciach získala pri príležitosti jubilejného roka osláv 60. výročia svojej existencie Cenu primátora mesta Michalovce.

Ocenenie prínosu Pravoslávnej Cirkvi k rozvoju duchovného života v meste prevzal v mene všetkých duchovných a veriacich eparchie z rúk primátora mesta, Mgr. Viliama Záhorčáka, vladyka Juraj.

Cena bola odovzdaná na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva mesta Michalovce, ktoré sa konalo v piatok, 19. 11. 2010, v podvečerných hodinách v priestoroch Mestského kultúrneho strediska. Spolu s Michalovsko - košickou eparchiou boli ocenení ďalší významní občania aj celé kolektívy, ktorí svojou činnosťou prispievajú k prezentácii dobrého mena Michaloviec a k skvalitneniu života v meste.

Nové antiminsy pre Michalovce

V nedeľu, 28.11.2010, vladyka Juraj, arcibiskup michalovsko - košický, posvätil v priebehu svätej liturgie v katedrále v Michalovciach nové antiminsy pre chrám. Na začiatku bohoslužieb vladyka v kázni objasnil samotné obrady svätenia a prirovnal ich k iniciačným tajomstvám kresťanského života – krstu a myropomazaniu. Následne archijerej vyzval všetkých prítomných, aby pri slávnosti posvätenia antiminsov prosili Pána za obnovenie darov Ducha Svätého, ktoré obdržali pri vstupe do Cirkvi.

V priebehu posviacky boli antiminsy omyté vodou s aromatickými esenciami z ruží a pomazané svätým myrom. Následne v nich boli uložené sväté ostatky betlehemských detí a sv. novomučeníka Juraja z Janiny.

Antimins je hodvábna alebo ľanová rúška, obyčajne s vyobrazením scény ukladania Spasiteľa do hrobu, ktorú vo svojej eparchii posväcuje biskup na znak svojho požehnania konkrétnemu kňazovi v konkrétnom chráme konať svätú liturgiu. V biskupom posvätenom a podpísanom antiminse sú podľa slovanskej cirkevnej tradície umiestňované čiastočky svätých ostatkov kresťanských mučeníkov. Antimins môže v určitých situáciách nahradiť svätý prestol (oltár) – na lodi, vo väznici, v nemocnici atď.; odtiaľ aj jeho pomenovanie antimins - z latinského anti mensam, čiže namiesto oltára. Bez antiminsa, ktorý sa uchováva mimo svätej liturgie na prestole zložený pod knihou sv. Evanjelií, nie je možné sláviť Eucharistiu.

Vladyka Juraj v Nitre

Vo štvrtok, 14. októbra 2010, sa na Nitrianskom hrade uskutočnilo stretnutie rímskokatolíckeho nitrianskeho biskupa, Mons. Viliama Judáka a pravoslávneho michalovsko - košického arcibiskupa, Juraja (Stránskeho).

Okrem nadviazania priateľských kontaktov, dôvodom návštevy bolo i odovzdanie relikvie sv. pustovníka Andreja - Svorada /+1030/ a jeho žiaka mnícha - mučeníka Beňadika /+1033/, ktoré arcibiskup Juraj (Stránsky) prevzal z rúk Mons. Viliama Judáka v Nitrianskej katedrále, kde sú ostatky týchto svätcov – patrónov Nitrianskeho biskupstva, už viac ako 900 rokov uchovávané a uctievané (na zákl. web stránky Nitrianskeho biskupstva).

Vladyka Juraj sa dlhšiu dobu zaoberá štúdiom životov týchto menej známych slovenských svätcov, žijúcich na našom území v dobách nerozdeleného kresťanstva a skúma možnosti ich oficiálneho preslávenia /kanonizácie/ našou miestnou Cirkvou.

zdroj: mkpe.orthodox.sk

Sviatok Vovedenia Bohorodičky do chrámu v Zemplínskej Širokej

V nedeľu, 21. októbra 2010, zároveň vo sviatok Vovedenia Presvätej Bohorodičky do chrámu, Pravoslávnu cirkevnú obec Zemplínska Široká, navštívil Vysokopreosvietený vladyka Juraj, arcibiskup michalovsko – košický.

Počas archijerejskej sv. liturgie, ktorú spolu s vladykom slúžili o. igumen Serafim (Šemiatovský), archidiakon o. Matúš Spišák a miestny duchovný, Dušan Tomko, vladyka Juraj povýšil igumena Serafima do hodnosti archimandritu. Tejto milej slávnosti sa zúčastnili aj príbuzní otca archimandritu z Moskvy.

Chrám v tento deň zažil ešte jednu milú udalosť, keď rodák z tejto farnosti, brat Miroslav Humenský, študent Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v Prešove, prijal z rúk vladyku Juraja postrih a bol ustanovený za čteca nášho chrámu.

V mene veriacich cirkevnej obce, obom - otcovi achimandritovi Serafimovi aj bratovi Miroslavovi, chceme zapriať na novej ceste v ich živote a v novej službe pre Christa, sily, zdravia, pokoja a radosti zo služby v Hospodinovej vinici, a hlavne otvorené srdce na hlas Boží. NA MNOHAJA I BLAHAJA LITA!

jerej Dušan N. Tomko
PCO Zemplínska Široká

Žiaci CSOŠ v Michalovciach na Pravoslaviáde 2010

Žiaci Cirkevnej strednej odbornej školy sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach nezaháľali a 13. 11. 2010 sa zúčastnili 5. ročníka Pravoslaviády 2010 v Košiciach, ktorú zorganizovalo Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. Podujatia sa zúčastnili žiaci I.A, II.B a III.A triedy.

Na turnaji sa stretli tímy z pravoslávnych cirkevných obcí prešovskej a michalovsko - košickej eparchie. Do finále futbalového zápasu postúpil tím mládežníkov z PCO Sobrance, tím mládežníkov z PCO Košice a samozrejme žiaci CSOŠ. V zápasoch si žiaci školy zmerali sily aj s tímom otcov duchovných, ktorí čestne a vytrvalo bránili svoje pozície.

Chuť, energia, vytrvalosť a súťaživosť im priniesli čestné tretie miesto vo futbale.

Víťaznému družstvu srdečne blahoželáme a želáme veľa úspechov v ďalších športových zápoleniach!

Mgr. Slávka Rudačková, PhD.
zástupkyňa školy

Duchovné stretnutie v Choňkovciach

V dňoch 5. – 6. 11. 2010 nám, pravoslávnej mládeži zo Sobraniec, ale i iných farností, Hospoď Boh požehnal znovu sa stretnúť v Choňkovciach a prežiť spolu úžasný víkend.

Všetko sa to začalo molebnom, po ktorom nasledovala chutná pôstna večera. Po večeri sme debatovali na tému História našej cirkvi, čo nás veľmi zaujalo. Besedu viedol náš otec duchovný zo Sobraniec, o. Bohuslav Senič. Po besede sme sa zhovárali o tom, čo nás zaujímalo. Nakoniec sme otestovali naše vedomosti z hodín náboženstva, ale aj zistili, čo sme si zapamätali z besedy v kvíze.

Kvíz bol veľmi poučný a zábavný zároveň. Na záver dňa nasledoval voľný program, pomodlili sme sa večerné modlitby a spánok.

Ráno, keď sme vstali, nás už čakali pripravené raňajky, ktoré pripravili naše drahé matušky. Aj v druhý deň nášho pobytu sme mali besedu, tentoraz o liturgii. Za ten čas matušky navarili výborný obed – guľáš. A takto, telesne posilnení, sme sa pustili do ďalšieho súťaženia, do tomboly. Každý z nás vyhral krásne ceny, buď sladkosť, alebo duchovnú knižku či ikonku. Po tombole sme sa znova rozprávali a vyjadrili svoje pocity a dojmy zo stretnutia. Zistili sme, že každému sa páčilo a každý by sa sem znova vrátil. Po poslednej besede sme začali upratovať a pomaly sa rozchádzať do našich domovov s tými najkrajšími spomienkami a túžbou vrátiť sa späť.

Nakoniec nám nič iné nezostáva, ako poďakovať sa Hospodu Bohu za požehnané dni, o. duchovnému Bohuslavovi Seničovi, matuškám Juliane a Jane a samozrejme všetkým mládežníkom, ktorí sa zúčastnili duchovného stretnutia.

Mládežníčka zo Sobraniec

PRAMEŇ - mesačník Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie. Vydáva Eparchiálna rada Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach. Šéfredaktor: Bc.Dušan Tomko. Členovia redakčnej rady: prof. ThDr. Imrich Belejkanič, CSc., igumen Serafim (Fedik), Mgr. Pavol Novák. Gragická úprava: Bc. Dušan Tomko. Tlač: Tlačiareň svidnícka, s.r.o., čat. Nebiljaka 121/18, 08901 Svidník. Vychádza v náklade 600 kusov. Uzávierka príspevkov a fotografií je k 6. dňu v mesiaci. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Za názory a postoje autorov príspevkov redakcia nezodpovedá. Adresa redakcie: PRAMEŇ, Úrad eparchiálnej rady, Duklianska 16, 071 01 Michalovce, tel. č.056/64 24 156, fax 056/64 31 500, e-mail: redakciapramen@post.sk. Registrované Okresným úradom, oddelením regionálneho rozvoja, registračné číslo EV 3912/09. ISSN 1336 - 2747. Informácie pre prispievateľov na cirkevnú tlač: Eparchiálna rada - tlačový účet, VÚB - Michalovce, č. ú. 1680340651/0200. Distribúcia: mesačník rozširuje vydavateľ a každý pravoslávny farský úrad Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie.